

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
	Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020	Strona / stron 1 / 7	Numer egz. 7

1. CEL

Celem niniejszej instrukcji jest zmniejszenie ryzyka transmisji koronawirusa COVID-19 oraz określenie działań, zasad i czynności podczas podejrzenia zakażenia oraz zapobieżeniu zakażeniu.

2. PRZEDMIOT I ZAKRES

Przedmiotem niniejszej instrukcji jest określenie kryteriów kwalifikacji do dalszego postępowania:

- 1) osób potencjalnie narażonych w związku z powrotem z obszarów utrzymującej się transmisji wirusa,
- 2) osób ze styczności z zakażonym.

3. ODPOWIEDZIALNOŚĆ

Od odpowiedzialność za przestrzeganie i wdrożenie niniejszej instrukcji spoczywa na Kierownictwie Instytutu, a jej przestrzeganie na wszystkich pracownikach Instytutu.

4. TRYB POSTĘPOWANIA

4.1. Informacje ogólne

Postępowaniu podlega osoba, która spełnia kryteria kliniczne oraz kryteria epidemiologiczne:

a) kryteria kliniczne

Każda osoba u której wystąpił co najmniej jeden z wymienionych objawów ostrej infekcji układu oddechowego:

- **temperatura ciała powyżej 38 stopni Celsjusza,**
- kaszel,
- duszność,
- **utrata węchu lub smaku**

b) kryteria epidemiologiczne

Każda osoba, która w okresie 14 dni przed wystąpieniem objawów spełniała co najmniej jedno z następujących kryteriów:

- podróżowała/przebywała w regionie, w którym podejrzewa się utrzymującą się transmisję SARS-CoV-2,
- miała bliski kontakt z osobą, u której stwierdzono zakażenie SARS-CoV-2 (kontakt z przypadkiem potwierdzonym lub przypadkiem prawdopodobnym),
- pracowała lub przebywała jako odwiedzający w jednostce opieki zdrowotnej, w której leczono pacjentów zakażonych SARS-CoV-2.

4.2. Zalecenia

Jeśli pracownik Instytutu przebywał w rejonie zagrożenia epidemiologicznego w ciągu ostatnich 14 dni i:

1) zaobserwowano u niego objawy, takie jak: gorączka, kaszel, duszność i problemy z oddychaniem to:

- należy bezzwłocznie, telefonicznie powiadomić stację sanitarno-epidemiologiczną, lub
- powinien zgłosić się bezpośrednio do oddziału zakaźnego lub oddziału obserwacyjno-zakaźnego, gdzie określony zostanie dalszy tryb postępowania medycznego;

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
	Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020	Strona / stron 2 / 7	Numer egz. 7

- 2) nie zaobserwowano wyżej wymienionych objawów, to przez kolejne 14 dni należy kontrolować stan zdrowia, czyli codziennie mierzyć temperaturę ciała oraz zwrócić uwagę na występowanie objawów grypopodobnych (złe samopoczucie, bóle mięśniowe, kaszel):
- jeżeli po 14 dniach samoobserwacji nie wystąpiły wyżej wymienione objawy, można zakończyć kontrolę.
 - jeżeli w ciągu 14 dni zaobserwowane zostaną wyżej wymienione objawy to:
 - należy bezzwłocznie, telefonicznie powiadomić stację sanitarno-epidemiologiczną, lub
 - chory powinien zgłosić się bezpośrednio do oddziału zakaźnego lub oddziału obserwacyjno-zakaźnego, gdzie określony zostanie dalszy tryb postępowania medycznego;
- 3) miał kontakt z osobą chorą lub zakażoną koronawirusem SARS-CoV-2 to należy bezzwłocznie, telefonicznie powiadomić stację sanitarno-epidemiologiczną.

W przypadku wątpliwości należy skontaktować się z najbliższą powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną, przekazując wszystkie niezbędne dane (kiedy i z jakiego rejonu osoba powróciła, jakie występują u niej objawy i od kiedy).

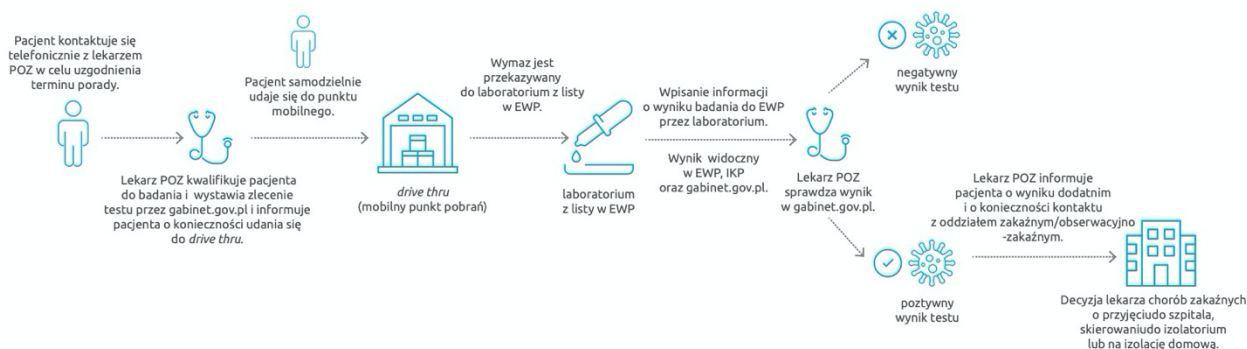
Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.) w przypadku podejrzenia lub rozpoznania zachorowania na chorobę szczególnie niebezpieczną i wysoce zakaźną lekarz przyjmujący do szpitala, miejsca izolacji lub odbywania kwarantanny, kierując się własną oceną stopnia zagrożenia dla zdrowia publicznego, poddaje osobę podejrzaną o zachorowanie, chorą na chorobę szczególnie niebezpieczną i wysoce zakaźną lub osobę narażoną na zakażenie hospitalizacji, izolacji lub kwarantannie oraz badaniom.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia i Krajowego Konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych (dostępne na stronach: mz.gov.pl, gis.gov.pl, gov.pl/koronawirus) każda osoba manifestująca objawy zakażenia SARS-CoV-2 powinna być hospitalizowana w oddziale zakaźnym (obserwacyjno-zakaźnym) z zapewnieniem warunków izolacji oddechowej i ścisłego reżimu sanitarnego.

Osoby nie spełniające kryteriów przypadku podejrzanego o zachorowanie na SARS-CoV-2 powinny być leczone w warunkach ambulatoryjnych w ramach podstawowej opieki zdrowotnej.

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
	Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020	Strona / stron 3 / 7	Numer egz. 7

Zlecenie badania w kierunku SARS-CoV-2 przez POZ za pomocą gabinet.gov.pl
– pacjent samodzielny spełniający kryteria: gorączka, duszność, kaszel, utrata węchu lub smaku

Pacjent kontaktuje się z POZ w celu ustalenia terminu porady* osobistej lub teleporady (w przypadku dzieci do 2 r.ż. porada ma zawsze formę osobistą). Lekarz POZ zleca test za pośrednictwem aplikacji gabinet.gov.pl oraz przekazuje pacjentowi informację o drive thru (mobilnych punktach pobrań), w których można wykonać badanie (informując go o konieczności unikania transportu publicznego). Lekarz POZ zgłasza do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej pacjenta z podejrzeniem zakażenia SARS-COV-2 wypełniając formularz ZLK1 w systemie gabinetowym lub w aplikacji gabinet.gov.pl. Pacjent samodzielnie (jeśli umożliwia mu to jego sytuacja zdrowotna) udaje się do drive thru, by zrealizować badanie. Wymaz jest przekazywany do laboratorium z listy dostępnej w EWP**. Laboratorium przeprowadza badanie i wpisuje w EWP informację o wyniku testu. Jest ona widoczna dla lekarza POZ w gabinet.gov.pl, dla pacjenta w Internetowym Koncie Pacjenta oraz w systemie EWP dostępnym dla Wojewódzkich i Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych. Lekarz POZ informuje pacjenta o wyniku dodatnim i o konieczności udania się do oddziału zakaźnego/obserwacyjno-zakaźnego***, gdzie podejmowana jest decyzja o przyjęciu do szpitala, rozpoczęciu izolacji w izolatorium albo o izolacji domowej. Lekarz szpitala wprowadza adnotację o izolacji domowej w systemie gabinet.gov.pl,**** natomiast o hospitalizacji lub skierowaniu do izolatorium w rejestrze COVID-19.*****

* W przypadku ciężkiego przebiegu choroby pacjenci powinni być testowani w warunkach szpitalnych.

**EWP - system teleinformatyczny, do którego laboratoria raportują wyniki badań.

*** Lekarz POZ informuje szpital z oddziałem zakaźnym o przekazaniu pacjenta z potwierdzonym COVID-19.

**** Dostępne od 1 października 2020 r.

***** W sytuacji braku możliwości wpisania do gabinet.gov.pl, informację przekazuje się do PSSE, które wprowadza ją do EWP.

Osoby z kontaktu nie są uważane za zakażone jeżeli czują się dobrze i nie mają objawów choroby, jest mało prawdopodobne, aby rozprzestrzeniły infekcję na inne osoby, jednak zaleca im się:

- pozostanie w domu przez 14 dni od ostatniego kontaktu z osobą chorą i prowadzenie samoobserwacji - codzienny pomiar temperatury i świadome zwracanie uwagi na swój stan zdrowia,
- poddanie się monitoringowi pracownika stacji sanitarno-epidemiologicznej w szczególności udostępnienie numeru telefonu w celu umożliwienia codziennego kontaktu i przeprowadzenia wywiadu odnośnie stanu zdrowia,
- jeżeli w ciągu 14 dni samoobserwacji zaobserwowane zostaną objawy (gorączka, kaszel, duszność, problemy z oddychaniem) należy bezzwłocznie, telefonicznie powiadomić stację sanitarno-epidemiologiczną lub zgłosić się bezpośrednio do oddziału zakaźnego lub oddziału obserwacyjno-zakaźnego, gdzie określony zostanie dalszy tryb postępowania medycznego.

Osoby, które nie miały bliskiego kontaktu:

- rodzina i przyjaciele, którzy nie mieli bliskiego kontaktu (jak wymieniono powyżej) z osobą chorą, nie muszą podejmować żadnych środków ostrożności ani wprowadzać żadnych zmian we własnych aktywnościach, takich jak uczęszczanie do szkoły czy pracy, chyba że źle się poczują,
- w przypadku złego samopoczucia powinni telefonicznie powiadomić stację sanitarno-epidemiologiczną, aby rozważyć, czy potrzebują dalszej oceny,

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
			Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020

- poza osobami, które są zdefiniowane jako bliskie kontakty, reszta pracowników Instytutu nie musi podejmować żadnych środków ostrożności. Jeśli źle się poczują, poddane zostaną kwalifikacji, w zależności od objawów. To zalecenie dotyczy pracowników Instytutu i klientów/gości, którzy nie przebywali w bliskim otoczeniu z osobą chorą,
- decyzja, do jakiej grupy kontaktu należą pracownicy Instytutu powinna zostać podjęta w kontakcie ze służbami sanitarnymi.

W przypadku kontaktów z klientami/gośćmi, którzy korzystają z usług Instytutu, należy pamiętać, aby:

- zachować bezpieczną odległość w kontakcie z klientem, za którą uważa się 2m pod warunkiem, że klient nie kicha i nie kaszle. Wirus przenosi się drogą kropelkową z wydzieliną oddechową, która w trakcie mówienia opada siłą ciężkości. Wirus nie ma zdolności unoszenia się w powietrzu np. z kurzem, jest tzw. wirusem ciężkim,
- jeśli klient/gość oświadcza, że wrócił z krajów gdzie stwierdzono koronawirusa, ale nie występują u niego objawy choroby – nie ma powodów do niepokoju. Osoba zdrowa nie zakaża,
- jeśli klient/gość wygląda na osobę chorą, kicha, kaszle (wówczas wydzielina oddechowa wydostaje się z płuc pod ciśnieniem na dalszą odległość), ma trudności w oddychaniu zaleca się:
 - poinstruować go, aby kichał i kaszlał w zgięcie łokciowe lub chusteczkę higieniczną, którą powinien od razu wyrzucić do pojemnika na odpady wyłożonego workiem;
 - zaproponować wezwanie karetki pogotowia i poprosić go o przejście do odrębnego pomieszczenia, w którym poczeka do jej przyjazdu; kosz na odpady umieścić w najbliższej okolicy osoby chorej;
 - jeśli chory nie dysponuje chusteczkami – zapewnić mu chusteczki lub ręczniki jednorazowe;
- po opuszczeniu pomieszczenia gdzie przebywał należy poprosić osobę sprzątającą o:
 - założenie rękawiczek jednorazowych,
 - umycie wodą z detergentem powierzchni, których chory mógł dotykać (jak blaty, poręcze krzesel, klamki, uchwyty),
 - usunięcie worka z chusteczkami do zbiorczego pojemnika na odpady,
 - zdjęcie rękawiczek i wyrzucenie ich do pojemnika na odpady,
 - niezwłoczne umycie rąk wodą z mydłem;
- jeśli chory klient/gość nie wyraża zgody na wezwanie karetki należy zaprzestać załatwiania sprawy, z którą przyszedł i poprosić go o udanie się bezpośrednio domu, skąd powinien telefonicznie skonsultować swój stan zdrowia z lekarzem rodzinnym bądź skontaktować się z powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną; w takiej sytuacji należy poinstruować klienta, aby unikał środków transportu publicznego bądź zasłaniał usta i nos podczas kichania i kaszlu,
 - zachować spokój i porozmawiać z pracownikami, czy któryś z nich miał bliski kontakt z osobą chorą (mniej niż 2 m przez 15 minut i więcej):
 - jeśli tak – pracownik powinien pozostać w domu i przez kolejne 14 dni obserwować swój stan zdrowia oraz codziennie mierzyć temperaturę; gdy wystąpią niepokojące objawy – zadzwonić do stacji sanitarno-epidemiologicznej, aby skonsultować dalszy tryb postępowania, a jeżeli nie – po tym czasie można bezpiecznie wrócić do pracy,

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
	Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020	Strona / stron 5 / 7	Numer egz. 7

→ jeśli nie - można bezpiecznie wrócić do pacy, nie ma powodów do niepokoju.

Delegacje i wyjazdy służbowe:

- Zawiesza się do odwołania wszystkie krajowe wyjazdy służbowe, udziały w konferencjach, seminariach, szkoleniach itp. które mają miejsce we wskazanych przez Ministerstwo Zdrowia powiatach.
- W przypadku krajowych wyjazdów służbowych, udziałów w konferencjach, seminariach, szkoleniach itp. które mają miejsce w powiatach wskazanych jako „obszar żółty”, delegowanie pracownika powinno następować po analizie celowości uzasadniającej udział osobisty w w/w wydarzeniu (preferowaną formą kontaktu jest forma zdalna lub on-line).
- Przedkładając D/DBR do podpisu druk polecenia wyjazdu służbowego należy zaopatrzyć go w informację „obszar żółty” w przypadku, gdy wyjazd pracownika ma nastąpić do miejsca znajdującego się w tym obszarze (informacja powinna być zawarta na dołączonej do w/w druku osobnej kartce z odpowiednią parafą).
- Kierownicy komórek organizacyjnych, parafując druk delegacji zobowiązani są do weryfikacji na bieżąco aktualnej listy powiatów oznaczonych jako „obszar czerwony” albo „obszar żółty”, KKO odpowiadają za prawidłową realizację.

4.3. Podstawowe środki ochronne przeciwko COVID-19

1. Często myć ręce

Należy pamiętać o częstym myciu rąk wodą z mydłem a jeśli nie ma takiej możliwości dezynfekować je płynami/żelami na bazie alkoholu (min. 60 %). Wirus osłonięty jest cienką warstwą tłuszczową, którą niszczą detergenty, mydło, środki dezynfekcyjne, promienie UV.

Mycie rąk z użyciem wody z mydłem zabija wirusa, jeśli znajduje się on na rękach.

2. Stosować zasady ochrony podczas kichania i kaszlu

Podczas kaszlu i kichania należy zakryć usta i nos zgiętym łokciem lub chusteczką – jak najszybciej wyrzucić chusteczkę do zamkniętego kosza i umyć ręce używając mydła i wody lub zdezynfekować je środkami na bazie alkoholu (min. 60 %).

Zakrycie ust i nosa podczas kaszlu i kichania zapobiega rozprzestrzenianiu się zarazków, w tym wirusów. Jeśli nie przestrzega się tej zasady można łatwo zanieczyścić przedmioty, powierzchnie lub dotykane, np. przy powitaniu, osoby.

3. Zachować bezpieczną odległość

Należy zachować co najmniej 2 metry odległości z osobą, która kaszle, kicha i ma gorączkę. Gdy ktoś z chorobą układu oddechowego, taką jak SARS-CoV-2, kaszle lub kicha, wydała pod ciśnieniem małe kropelki zawierające wirusa. Jeśli jest się zbyt blisko, można wdychać wirusa.

4. Unikać dotykania oczu, nosa i ust

Dłonie dotykają wielu powierzchni, które mogą być zanieczyszczone wirusem. Dotknięcie oczu, nosa lub ust zanieczyszczonymi rękami, może spowodować przeniesienie się wirusa z powierzchni na siebie.

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
	Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020	Strona / stron 6 / 7	Numer egz. 7

5. Będąc chorym, mając: gorączkę, kaszel, trudności w oddychaniu po powrocie z krajów gdzie szerzy się koronawirus, jeśli nie upłynęło 14 dni od powrotu – NIE należy przychodzić do pracy
Należy niezwłocznie zasięgnąć pomocy medycznej – udać się na oddział zakaźny albo obserwacyjno-zakaźny, zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi w Komunikacie krajowego konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych (mz.gov.pl, gis.gov.pl, gov.pl/koronawirus).
Należy przy tym pamiętać, żeby unikać środków komunikacji publicznej, aby nie narażać innych osób. Zaleca się osłonięcie ust i nosa maseczką ochronną, która stanowi pierwszą barierę ochronną dla otoczenia.
6. Będąc chorym i mając bardzo złe samopoczucie, ale gdy nie podróżowało się do krajów, w których szerzy się koronawirus – NIE należy od razu podejrzewać u siebie zakażenia koronawirusem. Jednak w dbałości o własne zdrowie NIE należy przychodzić do pracy, należy pozostać w domu i zasięgnąć porady lekarza rodzinnego. Objawy ze strony układu oddechowego z towarzyszącą gorączką mogą mieć wiele przyczyn np. wirusową (wirusy grypy, adenowirusy, rynowirusy, koronawirusy, wirusy paragrypy), czy bakteryjną (pałeczka Haemophilus influenzae, pałeczka krztuśca, chlamydia, mykoplazama).
7. Mając łagodne objawy ze strony układu oddechowego, gdy nie podróżowało się do krajów, w których szerzy się koronawirus należy starannie stosować podstawowe zasady higieny oddychania oraz higieny rąk i pozostać w domu do czasu powrotu do zdrowia, jeśli to możliwe.
8. Unikać spożywania surowych lub niedogotowanych produktów pochodzenia zwierzęcego. Ostrożnie obchodzić się z surowym mięsem, mlekiem lub narządami zwierzęcymi, aby uniknąć krzyżowego zanieczyszczenia poprzez niegotowaną żywność, zgodnie z dobrymi zasadami bezpieczeństwa żywności.
9. Dbać o odporność, wysypiać się, dbać o kondycję fizyczną, racjonalne odżywianie.

5. DOKUMENTY ZWIĄZANE

- Informacje o krajach/regionach z utrzymującą się transmisją SARS-CoV-2 są dostępne pod linkiem: <https://www.ecdc.europa.eu/en/areas-presumed-ongoing-community-transmission-2019-ncov>,
- Ustawa o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz. 1239, ze zm.),
- Wytyczne Ministerstwa Zdrowia i Krajowego Konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych (dostępne na stronach: mz.gov.pl, gis.gov.pl, gov.pl/koronawirus).
- Instrukcja BHP w zakresie wdrożenia profilaktyki i procedur działań zapobiegawczych przed rozprzestrzenianiem i ochroną przed zakażeniem wirusem SARS-CoV-2 (COVID-19).
- **Zalecenia Ministra Aktywów Państwowych, Ministra Klimatu oraz Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa**
- **Strategia walki z pandemią COVID-19**

	I / PWS-03 / 1		ZASADY POSTĘPOWANIA W ZWIĄZKU Z POTENCJALNYM RYZYKIEM ZAKAŻENIA NOWYM KORONAWIRUSEM SARS-CoV-2 - COVID-19		
	Wydanie I	Data wydania 18.03.2020	Data nowelizacji 28.09.2020	Strona / stron 7 / 7	Numer egz. 7

6. TERMINOLOGIA

- Definicja KONTAKTU obejmuje:
 - każdego pracownika Instytutu lub klienta/gościa pozostającego w bezpośrednim kontakcie z osobą chorą lub w kontakcie w odległości mniej niż 2 metrów przez ponad 15 minut,
 - rozmowę z osobą z objawami choroby twarzą w twarz przez dłuższy czas,
 - grupę najbliższych współpracowników w Instytucie,
 - każdą osobę mieszkającą w tym samym gospodarstwie domowym, co osoba chora.

7. WYKAZ FORMULARZY

- Załącznik 1 do Karty Procesu PWS-03 – *Oświadczenie*
- Załącznik 2 do Karty Procesu PWS-03 – *Postępowanie ze stwierdzonym w Instytucie COVID oraz organizacja „czarnego scenariusza”*

8. KARTA ZMIAN I POPRAWEK

Lp.	Data zapisu	Treść poprawki	Termin obow. poprawki	Podpis osoby uprawnionej
1.	28.09.2020	Zmiany do dokumentacji SZJ Nr 31/2020	28.09.2020	

	Imię i nazwisko	Data	Podpis
Opracował	Łukasz Gawliński	28.09.2020	Dokument podpisany oryginał w BHP
Sprawdził	Teresa Kordas	28.09.2020	Dokument podpisany oryginał w BHP
Zatwierdził	Aleksander Sobolewski	28.09.2020	Dokument podpisany oryginał w BHP